

Lectio Divina segédanyag

Évközi 33. vasárnap

B év - Mk 13, 24-32

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna, Mohay Réka

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből (Mk 13, 24-32)

Jézus a világ végén

összegyűjti választottait a világ négy tájáról.

Abban az időben Jézus ezt mondta tanítványainak:

Azokban a napokban, amikor a gyötrelmek véget érnek, a nap elsötétedik, a hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek.

Akkor majd meglátjátok az Emberfiát, amint eljön a felhőkön, nagy hatalommal és dicsőséggel. Szétküldi angyalait, és összegyűjti választottait a világ négy tájáról, a föld szélétől az ég határáig.

Vegyetek példát a fügefáról: Amikor már zöldellni kezd és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, amikor látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtó előtt.

Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. Ég és föld elmúlnak, de az én igéim soha el nem múlnak. Ám azt a napot vagy órát senki sem tudja, sem az ég angyalai, sem a Fiú, hanem egyedül az Atya.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

24 Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,

Hanem azokban a napokban azon szorongatás után a nap el fog homályosulni, és a hold nem fogja adni a fényét,

25 καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.

és a csillagok le fognak esni az égből, és az egekben lévő erők meg fognak rendülni.

26 καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.

És akkor meg fogják látni a felhőkben eljövő Emberfiát sok erővel és dicsőséggel.

27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυναῖξει τοὺς ἐκλεκτοὺς {αὐτοῦ} ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

És akkor el fogja küldeni az angyalokat, és egybe fogja gyűjteni az (ő) választottait a négy szél irányából a föld végétől az ég végéig.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἀπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·

De tanuljátok a fügefától a példázatot: amikor már a gallyja lággyá válik, és leveleket hajt, tudjátok, hogy a nyár közel van.

29 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις.

Így ti is, amikor látjátok ezeket a megtörténtekeket, tudjátok, hogy közel van az ajtóknak.

30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ **παρέλθῃ** ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται.

Bizony mondom nektek, hogy nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek.

31 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ **παρελεύσονται**, οἱ δὲ **λόγοι μου** οὐ μὴ **παρελεύσονται**.

Az ég és a föld el fognak múlni, de az én szavaim nem fognak elmúlni.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

De arról a napról, vagy óráról senki sem tud, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²⁴Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur, et luna non dabit splendorem suum,

²⁴Azokban a napokban, amikor a gyötrelmek véget érnek, a Nap elsötétedik, a Hold nem ad világosságot,

²⁴Azokban a napokban, a szorongattatás után a nap elsötétedik, a hold nem sugározza fényét,

²⁴A gyöttelelem után következő időkben a Nap elhomályosul és a Hold sem áraszt világosságot,

²⁴De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik,

²⁴Azokban a napokban pedig, ama nyomorúság után, a nap elsötétedik, a hold nem fénylik,

²⁵et erunt stellae de caelo decidentes, et virtutes, quae sunt in caelis, movebuntur.

²⁵a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek.

²⁵a csillagok lehullanak az égről, és az erők, amelyek az egekben vannak, megrendülnek. (Iz 13,10)

²⁵a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek.

²⁵És az ég csillagai lehullanak, és az egekben levő hatalmasságok megrendülnek.

²⁵a csillagok lehullanak az égről, és az egek tartóerői megrendülnek.

²⁶Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et gloria.

²⁶Akkor majd meglátjátok az Emberfiát, amint eljön a felhőkön, hatalommal és dicsőséggel.

²⁶Akkor meglátják majd az Emberfiát, amint eljön a felhőkben, nagy hatalommal és dicsőséggel. (Dán 7,13)

²⁶Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőkön nagy hatalommal és dicsőséggel.

²⁶És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel.

²⁶Akkor majd meglátják az Emberfiát eljönni a felhőkön nagy hatalommal és dicsőséggel.

²⁷Et tunc mittet angelos et congregabit electos suos a quattuor ventis, a summo terrae usque ad summum caeli.

²⁷Szétküldi angyalait, és összegyűjti választottait a szélrózsa minden irányából, a föld szélétől az ég határáig.

²⁷Elküldi angyalait, és egybegyűjti választottait az ég négy tája felől, a föld végétől az ég határáig. (Zak 2,10)

²⁷Szétküldi angyalait és összegyűjti választottait a szélrózsa minden irányából a föld szélétől az ég határáig.

²⁷És akkor elküldi az ő angyalait, és egybegyűjti az ő választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig.

²⁷Akkor majd elküldi az angyalokat, és össze fogja gyűjteni választottait a világ négy tájáról, a föld szélétől az ég határáig.

²⁸A ficu autem discite parabolam: cum iam ramus eius tener fuerit et germinaverit folia, cognoscitis quia in proximo sit aestas.

²⁸Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

²⁸Vegyetek példát a fügefáról: amikor már zsenge az ága és a levelei kihajtottak, tudjátok, hogy közel van a nyár.

²⁸Vegyetek példát a fügefáról: amikor ága már gyöngye és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

²⁸A fügefáról vegyetek pedig a példát. A mikor ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

²⁸Értsétek meg a fügefa példázatát! Amikor már zsendül az ága, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel a nyár.

²⁹Sic et vos, cum videritis haec fieri, scitote quod in proximo sit in ostiis.

²⁹Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtóban.

²⁹Így ti is, amikor azt látjátok, hogy mindezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtóban.

²⁹A történetek láttára tudjátok meg ti is, közel van már, az ajtóban.

²⁹Azonképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.

²⁹Így ti is, amikor meglátjátok, hogy ezek történnek, tudjátok meg, hogy közel van Ő, az ajtó előtt!

³⁰Amen dico vobis: Non transiet generatio haec, donec omnia ista fiant.

³⁰Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek.

³⁰Bizony, mondom nektek: nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek.

³⁰Bizony mondom nektek: el nem múlik ez a nemzedék, amíg mindez meg nem történik.

³⁰Bizony mondom néktek, hogy el nem múlik ez a nemzetség, a míg meg nem lesznek mindezek.

³⁰Bizony, mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindez végbe nem megy.

³¹Caelum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

³¹Az ég és föld elmúlnak, de az én szavaim nem múlnak el.

³¹Ég és föld elmúlnak, de az én ígéim el nem múlnak.

³¹Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak.

³¹Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.

³¹Az ég és a föld elmúlik, de az én szavaim nem múlnak el.

³²De die autem illo vel hora nemo scit, neque angeli in caelo neque Filius, nisi Pater.

³²Ám azt a napot vagy órát senki sem tudja, az ég angyalai sem, sőt még a Fiú sem, csak az Atya.

³²Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.

³²Ámde azt a napot és azt az órát senki sem ismeri, a mennybéli angyalok sem, sőt még a Fiú sem, csak az Atya.

³²Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égben az angyalok, sem a Fiú, hanem csak az Atya.

³²Azt a napot viszont vagy azt az órát senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, hanem csak az Atya.

1.1.3. Behatárolás

A Márk-evangélium 13. fejezetében található ez a bibliai részlet, Jézusnak az Olajfák hegyén elmondott beszédén belül. Az epizód Jeruzsálem pusztulásának leírása után (Mk 13,14-23), és a virrasztásra való felhívás előtt (Mk 13,33-37) helyezkedik el, s Krisztus második eljövételéről tanít: Mk 13,24-32.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Márk ebben az epizódban hangsúlyozni kívánja, hogy:

- Jézus Krisztus a történelem és az egész világegyetem Ura. A természeti elemek (nap, hold, csillagok, ég és a föld) habár megrendülnek, de az Úr dicsőségesen uralkodik, amit a felhőkön hatalommal visszatérő Messiás-kép is nyomatékosít.
- A változó és elmúló világ Isten Igéje által jött létre (Ter 1; Jn 1,3). Az Úr szava az egyetlen állandó a világ forgatagában (Iz 40,8; Mk 13,31).
- Jézus, az Isten Fia biztosan eljön a világ végén, de ennek az időpontját senki sem tudja, csak egyedül az Atya. Vagyis Isten titka Krisztus második eljövételének az ideje.
- A dicsőségesen visszatérő Jézus Krisztus alakja reményt és erőt ad az üldözésektől, a nehézségektől meggyötört, s próbára tett keresztényeknek, akiket arra hív az Úr, hogy álljanak készenlétben. Az Úr közel van, vegyék őt észre minden nap, s tőle merítsenek erőt és vigaszt. Ő legyen a biztos és állandó viszonyítási pont számukra, aki alapján rendezniük kell az életüket.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

παρελεύσονται (*páreleuszontáj*) (Mk 13,30-31): 'elmenni valami mellett, elmúlik'

Ehhez az igéhez az Újszövetségben többször az ég és a föld szókapcsolat fűződik (Mt 5,18; Mt 24,35; Mk 13,31; Lk 21,33), amely az egész világ esendő, múlandó voltát kívánja hangsúlyozni. Jelképesen mondvá bizonyos értelemben a világ „elmegy” az ember mellett. Ugyanakkor a szinoptikus evangélisták azt is kiemelik, hogy Jézus

szavai („az én szavaim” - Mt 24,35; Mk 13,31; Lk 21,33) ebben az esendő és változó világban sem múlnak el! Nem mennek el a történelemben, az emberben hatás nélkül (vö. Iz 40,8; Iz 55,10-11).

λόγοι μου (*logoj mú*) (Mk 13,31): ‘szavaim, ígéim’

A személyes névmás birtokos alakjával az evangélista hangsúlyozza Jézus és az ő szavai közötti szoros összefüggést. Nincsenek szavak a személy nélkül. A szóval találkozva, a személlyel magával találkozik az ember.

Ez a nyomatékosított birtokos szószerkezet (habár olykor más számban, és esetben áll) többször megjelenik az evangéliumokban, mindig Jézussal kapcsolatban. Aki szégyelli az emberek előtt Jézus szavait, azt az Úr is szégyellni fogja az Atya előtt (Mk 8,38; Lk 9,26). Aki hallgatja és megcselekszi a Mester szavát, az hasonlít a bölcs emberhez, aki házáat sziklára építette (Lk 6,47). Aki hallgatja Jézus szavát, és hisz abban, aki a Fiút küldte, annak örök élete van (Jn 5,24). Aki megmarad az Úr szavában, az lesz igazán az ő tanítványa, s megismerve az igazságot szabaddá válik (Jn 8,31). Akik Jézus életére törnek, azok szívében sajnos nincsen hely az Úr beszéde számára, nem tudják meghallgatni a szavait (Jn 8,37.43). Továbbá aki megőrzi a Mester szavát, az nem lát halált örökre (Jn 8,51-52). S végül, aki szereti Jézust, az megőrzi az ő szavát (Jn 14,23-24).

Fontos tehát, hogy a tanítvány ne szégyellje, hanem hallgassa, őrizze, cselekedje meg az Úr szavát, maradjon meg benne, és higgyen benne, mert ezzel tudja leginkább kifejezni a Mester iránti szeretetét, s mert így ismeri meg az igazságot, ami szabaddá teszi őt, s így jut el az örök életre.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 5,18 “Bizony mondom nektek, míg ég és föld el nem múlik, egy i betű vagy egy vesszőcske sem vész el a törvényből, hanem minden beteljesedik.”

Mt 16,27 “Eljön ugyanis az Emberfia Atyja dicsőségében, angyalai kíséretében, és megfizet mindenkinek a tettei szerint.”

Mt 24,29-31 “Mindjárt e gyötrelmes napok után a Nap elhomályosul, a Hold nem világít, a csillagok lehullanak az égről, és az egek erői megrendülnek. Akkor feltűnik

az égen az Emberfia jele, és a mellét veri a föld minden népe, mert látja, amint az Emberfia eljön az ég felhőin, nagy hatalommal és dicsőséggel. Elküldi angyalait hangos harsonaszóval, s összegyűjtik a választottakat a szélrózsa minden irányából, az ég egyik szélétől a másikig.”

Mt 24,32-36 “Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és a levelei kibontakoznak, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így, amikor ezeket látjátok, magatok is megállapíthatjátok, hogy már közel van, az ajtóban. Bizony mondom nektek: Nem múlik el ez a nemzedék, míg ezek be nem következnek. Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak. Azt a napot és órát azonban nem tudja senki, az ég angyalai sem, a Fiú sem, csak az Atya.”

Lk 16,17 “Hamarabb ér véget ég és föld, mint hogy egyetlen vessző is elveszen a törvényből.”

Lk 21,25-28 “Jelek lesznek a Napban, a Holdban és a csillagokban, a földön pedig kétségbeesett rettegés a népek között a tenger zúgása és a hullámok háborgása miatt. Az emberek meghalnak a rémülettől, és a világra zúduló szörnyűségek várásától. Az egek erői megrendülnek. Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőben, nagy hatalommal és dicsőséggel. Amikor ez teljesedésbe kezd menni, nézzetek fel, és emeljétek föl fejeteket, mert elérkezett megváltásotok ideje.”

Lk 21,29-33 “Ezután mondott nekik egy hasonlatot: „Gondoljatok a fügefára és a többi fára. Amikor már kihajtanak, tudjátok, hogy nemsokára itt a nyár. Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok, hogy közel van az Isten országa. Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. Ég és föld elmúlnak, de az én igéim nem múlnak el.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 30,3-4 “az Úr, a te Istened változtat sorsodon, megkönyörül rajtad, s újra egybegyűjt a népek közül, akik közé szétszórt az Úr, a te Istened. S még ha az ég határánál is volnának belőled, onnan is idehoz az Úr, a te Istened.”

Iz 13,10 “Akkor az ég csillagai és az Orion nem ragyogtatják fényüket. Elsötétül a fölkelő Nap, és a Hold nem világít.”

Iz 34,4 “s az ég seregei széteszlanak. Mint a könyvtekercs, összegöngyölődnek az egek, és seregük úgy lehull, mint a falevél, mint a szőlő, s mint a fügefáról a levél.”

Iz 51,6 “Emeljétek föl tekinteteket az égre, és nézzetek a földre le. Bizony széteszlik az ég, mint a füst, a föld, mint a ruha, úgy elavul, és lakói elenyésznek, akár a féreg. De szabadításom örökre megmarad, és igazságomnak nem lesz vége soha.”

Ez 32,7-8 “Ha majd kioltom életedet, beborítom az eget és elsötétítem csillagait. Befödöm felhővel a napot, s a hold nem ad többé világosságot. Az égen minden égitestet elsötétítek miattad, és sötétséget hozok földedre – mondja az Úr, az Isten.”

Dán 7,13-14 “Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vezették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe.”

Jo 2,10 “Színe előtt megremeg a föld, megrendülnek az egek, a nap és a hold elsötétedik, a csillagok elvesztik fényüket.”

Jo 3,4 “A nap elsötétedik, a hold vérré változik, mielőtt eljön az Úr nagy és rettenetes napja.”

Jo 4,15 “Elsötétedik a nap és a hold, a csillagok elvesztik fényüket.”

Zak 2,6 “Megkérdeztem tőle: „Hová mész?” Azt felelte: „Megmérem Jeruzsálemet, hogy lássam, mennyi a szélessége és mennyi a hosszúsága.”

Zak 2,10-17 “Jaj, jaj! Meneküljetek Észak földjéről! [– mondja az Úr –,] [mert a négy szél irányába szórtalak szét benneteket – mondja az Úr.] Jaj, Sion, mentsd meg magadat, aki Babilonban laksz! Mert ezt mondja a Seregek Ura [az ő dicsősége küldött engem] a népekhez, amelyek kifosztottak titeket, [mert ha valaki hozzátok ér, olyan, mintha a szempillámhoz érne]: Nézzétek, kinyújtom kezem ellenük, és ők saját szolgálók prédájává lesznek. [Ti pedig megtudjátok, hogy a Seregek Ura küldött engem.] Örülj és ujjongj Sion leánya, mert nézd, máris jövök, hogy nálad lakjam – mondja az Úr. Sok nép az Úrhoz tér majd azon a napon és az ő népévé válik. [Ő azonban nálad marad, és te tudni fogod, hogy a Seregek Ura küldött engem hozzád.] Júda az Úré lesz, mint az ő öröksége a szent földön, és ő újra kiválasztja Jeruzsálemet. Némuljon el minden test az Úr színe előtt, mert ébred már és elindul szent hajlékából.”

Fil 4,5 “Méltányosságotokat ismerje meg mindenki! Az Úr közel van.”

1Tessz 5,1-2 “Ami az időt és az órát illeti, testvérek, arról nem szükséges írnom. Magatok is pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy érkezik el, mint éjjel a tolvaj.”

Zsid 12,26 “Hangja akkor a földet rendítette meg, most pedig ezt ígéri: „Még egyszer megrendítem, de nemcsak a földet, hanem az eget is.”

Jak 5,9 “Testvérek, ne panaszkodjatok egymásra, nehogy ítéletet vonjatok magatokra. Nézzétek, a bíró már az ajtóban van.”

Jel 3,20 “Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.”

Jel 6,12-14 “Amikor feltörte a hatodik pecsétet, láttam, hogy nagy földrengés támadt. A Nap olyan fekete lett, mint a szőrzsák, a Hold pedig olyan, mint a vér. Az ég csillagai a földre hullottak, mint amikor a fügefa hullatja éretlen fügéit, ha erős szél rázza. Az ég összehúzódott, mint egy felgöngyölt könyvtekercs. Minden hegy és sziget elmozdult a helyéről.”

Jel 8,12 “A negyedik angyal is megfújta a harsonát. Erre a Nap harmadát, a Hold harmadát és a csillagok harmadát érte a csapás: harmadrészüket elsötétítette, a nappal és az éjszaka világossága a harmadával csökkent.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Krisztus Urunk bejelenti második eljövételét. Kettős volt a születése, kettős lesz az eljövetele. Először született az Atyától az idők kezdete előtt, majd született a földön a Szent Szűztől. Először szerényen jött el, istállóban született, másodszor pedig dicsőségben és fényben érkezik, hogy ítéletet mondjon a világ felett. Először elítéltetett, másodszor Ő ítél. Ne álljunk meg az első eljövethetnél, hanem tekintsünk a másodikra is! A kettőt egységben szemléljük! Egységben, hogy lássuk utunk végét, lássuk, hogy hová is tartunk. Ez pedig életünk szüntelen megjobbítására, az Úrhoz való osztatlan ragaszkodásra indít. Hasonlóképpen, mint az a vándor, aki tudja, hogy hová tart, mi vár rá, kitartással megteszi az utat, de aki csak céltalanul halad előre, hamar elcsügged. Egységben, hogy mind a kétszer jobb világot ad. Először megváltott bennünket az ősbűnből, Isten fiaivá tett, másodszor pedig elmúlik ez a világ minden bajával együtt és Isten örökké tartó, tökéletes országa valósul meg.

Vö.: Jeruzsálemi Szent Cirill, Catech., 15, 1 – 3 (Cirillo di Gerusalemme, Catech., 15, 1-3)

„Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.” Fontos különbséget tenni a „Fiú” kifejezésnél. Az Úr Jézus emberléte szerint nem ismeri azt a napot és azt az órát, épp ezért mondja, hogy a Fiú nem ismeri és nem azt, hogy az Isten Fia nem ismeri. Mint Isten Fia, mint az Ige, azaz istensége szerint tisztában van ezzel, ezért imádkozik így: *„Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged.”* (Jn 17, 1b).

Vö.: Szent Athanasziosz püspök, Arianus ellen, 3, 43 (Atanasio, Contra Arian., 3, 43)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

Az utolsó ítélet, az új ég és az új föld reménye

V. Az utolsó ítélet

1038. Az összes halottak, „az igazak és a gonoszok” (ApCsel 24,15) föltámadása megelőzi az utolsó ítéletet. Ez lesz az „az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására, akik pedig gonoszat tettek, az ítélet föltámadására” (Jn 5,28-29). Akkor majd eljön Krisztus „a maga dicsőségében és vele mind az angyalok (...). És összegyűjtik elébe az összes nemzetet; és elkülöníti őket egymástól, miként a pásztor elkülöníti a juhokat a kosoktól, és a juhokat a jobbára, a kosokat pedig a baljára állítja. (...) És elmennek ezek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.” (Mt 25,31-33.46)

1039. Krisztus színe előtt, aki az Igazság, véglegesen nyilvánvalóvá válik majd minden egyes ember igazi kapcsolata Istennel (vö. Jn 12,48). Az utolsó ítélet föl fogja tárni végső következményeiig mindazt a jót, amit bárki tett vagy elmulasztott földi életében:

„Őrzik mindazt, amit a gonoszok tesznek - és ők ezt nem tudják - arra a napra, amikor eljön a mi Istenünk nyilvánvalóan, és nem fog hallgatni (Zsolt 50,3) (...). Ezután odafordul azokhoz, akik a balján vannak: Elhelyeztem kicsinyke szegényeimet számotokra a földön. Én mint a Fő - mondja - a mennyben ültem az Atya jobbán, de tagjaim a földön küszködtek, tagjaim a földön nélkülöztek. Tagjaimnak adhattatok volna és a Főhöz jutott volna, amit adtok. És megtudnátok, hogy amikor kicsinyke szegényeimet elhelyeztem számotokra a földön, hordáraitokká tettem őket, akik cselekedeteiteket a kincstáramba hozták volna. De ti semmit nem adtatok a kezeikbe, ezért nem találtok nálam semmit.»” (Szent Ágoston: Sermo 18, 4, 4:CCL 41, 247-249 /PL 38, 130-131/)

1040. Az utolsó ítélet Krisztus dicsőséges visszatértekor fog történni. Egyedül az Atya ismeri a napot és az órát, egyedül ő dönt az ő eljövételéről. Akkor fogja kimondani Fia, Jézus Krisztus által végső szavát az egész történelemről. Meg fogjuk ismerni a teremtés egész művének, valamint az üdvösség egész rendjének végső értelmét, megértjük majd a csodálatos utakat, amelyek által gondviselése minden dolgot elvezetett végső céljához. Az utolsó ítélet meg fogja mutatni, hogy Isten igazságossága győz minden igazságtalanság fölött, amit teremtményei elkövettek, és hogy az ő szeretete erősebb, mint a halál. (vö. Én 8,6)

1041. Az utolsó ítélet hirdetése megtérésre hív mindaddig, amíg Isten az embereknek adja „az alkalmas időt” és „az üdvösség napját” (2Kor 6,2): szent istenfélelemre és az istenország igazságának keresésére késztet. Hirdeti az Úr visszatérésének „boldog

reményét” (Tit 2,13), aki „eljön, hogy megdicsőüljön szentjeiben és csodálatos legyen mindazokban, akik hittek” (2Tesz 1,10).

VI. Az új ég és az új föld reménye

1042. Az idők végén Isten országa el fogja érni a maga teljességét. Az egyetemes ítélet után a testben és lélekben megdicsőült igazak örökké uralkodni fognak Krisztussal, és a világmindenség is megújul:

Akkor az Egyház „a mennyei dicsőségben be fog teljesedni, amikor (...) az emberi nemmel együtt az egész világ is, mely bensőségesen kapcsolódik az emberhez és általa halad a célja felé, tökéletesen helyreáll Krisztusban”. (LG 48.)

1043. A Szentírás ezt a titokzatos megújulást, mely átalakítja az emberiséget és a világot, nevezi „új égnek és új földnek” (2Pt 3,13 vö. Jel 21,1). Ez lesz Isten tervének végső megvalósulása: „összefoglalni mindeneket Krisztusban, ami a mennyben és a földön van” (Ef 1,10).

1044. Ebben az új mindenségben (vö. Jel 21,5), a mennyei Jeruzsálemben Istennek lakása lesz az emberek között. „És letöröl a szemükről minden könnyet, és nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom nem lesz többé, mert a korábbiak elmúltak” (Jel 21,4 vö. Jel 21,27).

1045. Az ember számára e beteljesedés lesz az emberi nem egységének végső megvalósulása, melyet Isten a teremtéstől fogva akart, s melynek a zárandók Egyház „mintegy szakramentuma” (LG 1.) volt. Akik Krisztussal egyesültek, a megváltottak közösségét fogják alkotni, Isten „szent Városát” (Jel 21,2), „a Bárány eljegyzett menyasszonyát” (Jel 21,9). E közösséget többé nem sebzi meg bűn, szenny (vö. Jel 21,27), önszeretet, melyek az emberek földi közösségét rombolják vagy megsebzik. A boldogító látás, melyben Isten a választottak számára kimeríthetetlenül föltárul, a boldogság, a béke és közösség örök forrása lesz.

1046. Ami a világmindenséget illeti, a kinyilatkoztatás mély közösséget állít az anyagvilág és az ember rendeltetése között:

„Maga a természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását (...), abban a reményben, hogy a mulandóság szolgálai állapotából fölszabadul (...). Tudjuk ugyanis, hogy az egész természet együtt sóhajtozik és vajúdik mindmáig; de nemcsak az,

hanem mi magunk is, akik bensőnkben hordozzuk a Lélek csíráit: mi is sóhajtozunk és várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását.” (Róm 8,19-23)

1047. Az egész látható világmindenség arra van tehát rendelve, hogy maga is átalakuljon: „Tehát eredeti állapotába visszaállítva akadály nélkül kell szolgálnia az igazakat” (vö. Szent Ireneusz: *Adversus haereses* 5, 32, 1: SC 153, 398 /PG 7, 1210/), részesedvén megdicsőülésükben, a föltámadott Jézus Krisztusban.

1048. „Nem tudjuk, mikor teljeseedik be a föld és az emberiség ideje, sem a mindenség átalakulásának módját nem ismerjük. Elmúlik ugyanis a világ bűntől eltorzult alakja, de halljuk, hogy Isten új lakóhelyet és új földet készít, melyben igazságosság lakik, s melynek boldogsága betölti, sőt felülmúlja mindazt a békevágyat, mely feltör az emberi szívekből.” (GS 39.)

1049. „Az új föld várásának mégsem szabad csökkentenie, hanem inkább fokoznia kell a szorgoskodást, hogy szebb legyen a föld, hiszen itt van növekedőben az új emberi család közössége, mely némiképp már sejteti az eljövendő világ körvonalait. Így tehát jóllehet a földi fejlődést gondosan meg kell különböztetni Krisztus országának növekedésétől, mégis amennyiben hozzájárulhat a társadalom jobb rendjének megalkotásához, sokat jelent az Isten országa szempontjából.” (GS 39.)

1050. Ha „az emberi méltóság, a testvéri közösség és a szabadság javait, tudniillik a természet és az emberi munka jó gyümölcseit az Úr Lelkében és az Úr parancsa szerint elterjesztettük a földön, egyszer újra meg fogjuk találni, de már megtisztítva minden szennytől, tündöklően és megdicsőülve, akkor, amikor Krisztus átadja az Atyának az örök és egyetemes országot” (GS 39). Akkor Isten lesz „minden mindenben” (1Kor 15,28) az örök életben:

„Az élet valójában és igazában az Atya, aki a Fiú által a Szentlélekben forrásként árasztja mindenkire a mennyei javakat: és jósága által nekünk, embereknek is az örök élet javait igazmondóan megígérte.” (Jeruzsálemi Szent Ciril: *Catecheses illuminandorum* 18, 29: Opera, 2. köt. Kiad. J. Rupp. /München, 1870/ 332 /PG 33, 1049/)

2.3 Liturgikus vonal

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (Mk 13, 24-32) a történelem végéről szól, Jézus Krisztus a parúziáját vetíti előre. Fontos elem a szövegben, hogy annak ellenére, hogy világrengést idéző képekkel érzékelteti a világ jelenlegi állapotának végét („a nap elsötétedik, a hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek”), mégis a bizalom és a megszabadulás érzését keltik a kezdő szavak: a „világ végének” elérkezésekor ugyanis „a gyötrelmek véget érnek”, majd a folytatás is reménykeltő: az Emberfia dicsőséggel érkezik, s angyalait küldi választottaiért.

Ehhez kapcsolódva szintén a bizalom aktusát kívánja erősíteni a *kezdőének* (Jer 29, 11. 12. 14): „Így szól az Úr: Az én gondolatom a béke és nem a pusztulás”. Az *olvasmány* (Dán 12, 1-3) a zsidó nép szorongatásokkal halmozott éveiben keletkezett Dániel könyvéből való, s itt is dominál a választottak megszabadulása, és eljövendő dicsősége, de ezzel párhuzamosan megjelenik annak gondolata, hogy némelyek örök kárhozatra támadnak fel. A *válaszos zsoltár* (Zsolt 15, 5 és 8. 9-10. 11) ismét a bizalom hangján fordul Istenhez. A refrén értelmezhető egyfajta válaszként az elközelgő ítélet önkéntelenül is szorongást keltő gondolatára – a mindig Istenben bízó, az ő szavát követő és az ő vezetésére hagyatkozó magatartás segíthet minket át a világ megrendülésekor („Védelmezz engem, Istenem, hiszen tebenned bízom”). Megjelenik a zsoltárban annak felismerése is, hogy az Úr tartja kezében a sorsunkat („Örökrészem és kelyhem te vagy, Uram, * te tartod kezeden sorsomat”). Az imádság pont ebből fakadóan az öröm hangján szól, hiszen az Istenben való bizalomból a lélek ujjongása és a remény nyugalma fakad („Ezért örül a szívem és ujjong a lelkem, reménységben nyugszik testem is”). Hasonlóképp a remény kifejezésével találkozunk az utolsó sorokban: „Az élet útját mutatod nekem, színed előtt az öröm teljessége, és jobbodon a gyönyörűség mindörökké”.

Bár azt figyelhettük meg, az évközi *szentleckék* nem minden esetben kapcsolódnak az evangélium és a köréje szövődő gondolatmenethez, a mai vasárnapi szöveg (Zsid 10, 11-14. 18), noha most sem kifejezetten az utolsó ítélet és a világ végének témájához kapcsolódik, szintén a bizalmat és a reményt erősíti azáltal, hogy kifejezi, Krisztus az ő egyetlen és megismételhetetlen áldozatával legyőzte a bűnt és ezzel „örökre tökéletessé tette a megszentelteket”.

Az *alleluja vers* (Lk 21, 36) kifejezetten az állandó készenlét lelkiületére figyelmeztet: „Imádkozva virrasszatok szüntelen, hogy az Emberfia elé méltón álljatok!”

Az *egyetemes könyörgések* középpontjában is az örök élet és az örök üdvösség reménye áll. „Kérjük, testvéreim, Isten kegyelmét, hogy életünk végső céljáért, az örök üdvösségért minden áldozatra készek legyünk!”, hangzik a papi bevezető könyörgés. Az első könyörgés az evangélium szavait továbbgondolva azért imádkozik, hogy az Egyháznak sikerüljön minden jóakarátú embert összegyűjteni az Isten országába. A harmadik és a negyedik könyörgés egyaránt az örök élet jutalmáért fohászkodik. Az ötödik könyörgés annak a kérésnek ad hangot, hogy „tetteink miatt ne kelljen szégyenkeznünk a számadás napján”. A papi záró ima az Úrban bízó lelkiületben szólal meg, szintén az üdvösség kincsére való vágyakozás jegyében: „Igazságos Istenünk! Hisszük, hogy egyszer mindenkit számadásra szólítasz. Segíts bennünket, hogy az ítélet napján az áldottak között lehessünk!”.

Hasonlóan a központi gondolatmenetet folytatva hangzik el a *felajánló könyörgés*: „Kérünk, Istenünk, hogy a Fölségednek bemutatott áldozati adomány szerezzé meg nekünk a szívbeli odaadás kegyelmét, és vezessen el az örök életre”.

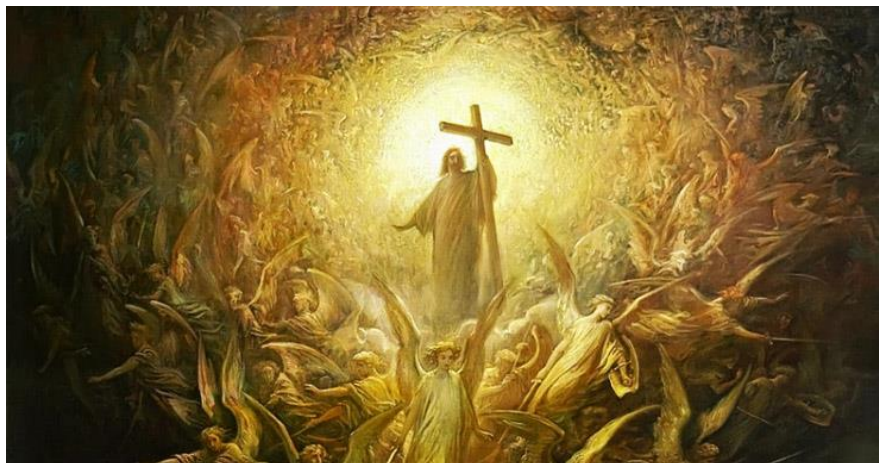
A két választható *áldozási ének* mindegyike mintegy keretbe foglalja az Istenbe helyezett bizalom és imádság fontosságának hangsúlyozásával a liturgia szövegeit: „Nekem jó az Istennel lennem, és az Úristenbe helyeznem bizakodásom. (Zsolt 72, 28)”; „Bizony mondom nektek, hogyha imádkoztok és könyörögtök valamiért, higgyétek, hogy megkapjátok, és akkor valóban teljesül kérésetek” (Mk 11, 23. 24).

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

„Ég és föld elmúlnak, de az én igéim soha el nem múlnak. Ám azt a napot vagy órát senki sem tudja, sem az ég angyalai, sem a Fiú, hanem egyedül az Atya.” (Mk 13,31-32)

Túrmezei Erzsébet – Krisztusra várunk

Nem tudjuk, mi jön, titok a holnap.

Némák a titkok. Ne válaszolnak.

Rejtő ködükbe szemünk nem láthat...

de elültetjük kis almafánkat,

bízva, hogy kihajt,

gyümölcsöt terem.

Titok a jövő.

Sürget a jelen.

Nem tudjuk, mi jön: titok a holnap.

Némák a titkok. Nem válaszolnak.

De a ma int, hogy híven szolgáljunk,

mert tudjuk, Ki jön:

Krisztusra várunk.

Ha hirtelen jön, ha észrevétlen,
munkába leljen, ne resten, tétlen!
Testvérek terhet vállalja vállunk!
Mert tudjuk, Ki jön:
Krisztusra várunk.

Forrás: <https://keresztyenversek.wordpress.com/tag/jezus-eljovetele/>

Kép forrása: <https://avilagtitkai.com/articles/view/egyre-tobb-jele-van-krisztus-masodik-eljovetelenek-a-szakemberek-szerint>

Ady Endre - Az Úr érkezése

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

Forrás: <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=44>

2.4.2. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Ortodox ikon az Utolsó ítéletről

Forrás: <https://www.orthodoxartsjournal.org/icon-last-judgement/>

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Én figyelem-e az “idők jeleit”? Figyelem-e, hogy mi történik körülöttem vagy csak a saját életemmel vagyok elfoglalta?
- Ki az állandó az életemben? Mi életem viszonyítási pontja?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk,
add, hogy örvendezve mindig neked éljünk,
mert soha meg nem fogyatkozó és teljes öröm az,
ha szüntelenül szolgálhatunk neked,
minden javak szerzőjének.
A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

Evangeliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy minden nap
figyelmesen tudjam észrevenni és befogadni a te Szavadat, aki az egyetlen állandó az
életemben, és a történelemben is. Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotók az evangéliumi szakaszhoz

Forrás: <https://ahmadprabangkara.wordpress.com/category/poem/>

Alex Wallace: Fügefa Moreton Bay-ben

Forrás: https://www.nzgeo.com/wp-content/uploads/2016/05/2009_Landscape_Alex-Wallace-2000x1333.jpg

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása:

- Istennel való kapcsolatom örök, ha mindent el is veszítek itt a földön, a Vele való kapcsolatot, a hozzá való kötődésemet nem.
- Az Úr szava nem múlik el soha!

6. Actio, operatio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Éljek minden nap úgy, hogy Krisztushoz akarok közelebb kerülni.
- Törekedjem arra, hogy Isten szavát figyelmesen hallgassam, hogy ne menjen el mellettem.